

Giftinformationscentralens årsrapport 2025

Datum: 2026-03-04

Giftinformationscentralen
SWEDISH POISONS INFORMATION CENTRE

Förord

Giftinformationscentralen är en del av Läkemedelsverket och har funnits sedan 1960. Apotekare och specialistläkare bidrar med expertkunskap om akuta förgiftningar genom bland annat en dygnet runt öppen telefonrådgivning, föreläsningar och kommunikation via media och hemsida. Centralen informerar om förgiftningstillstånd orsakade av läkemedel, kemikalier och droger liksom biologiska toxiner (svampar, växter och djur). Efterfrågan på Giftinformationscentralen ökar varje år och under 2025 besvarades 117 480 frågor i telefonrådgivningen, vilket är en ökning med nära 5 procent från föregående år.

Giftinformationscentralen har ett utbrett samarbete med andra enheter på Läkemedelsverket och myndigheter som Folkhälsomyndigheten, Kemikalieinspektionen och Socialstyrelsen. Det handlar främst om förebyggande arbete för att minska risker med förgiftningar. Centralen samarbetar också med Rättsmedicinalverket i vissa förgiftningsfall och konsulteras av rättsväsendet i utredningar och som expertvittnen.

Kursverksamhet och föreläsningar utgör en stor del av informationskanalen mot vården, men också till andra samhällsfunktioner som polis, socialtjänst, brandförsvaret och räddningstjänst. För att nå ut med information till allmänheten arbetar centralen med kampanjer av olika slag men också genom frekvent deltagande i media. Under 2025 har Giftinformationscentralen nämnts drygt 2 000 gånger i TV, radio, poddar och tidskrifter.

Under 2025 har Giftinformationscentralen deltagit i två regeringsuppdrag som resulterat i utbildningspaket riktade till vård, skola, andra myndigheter och allmänhet. Inom ramen för uppdraget *att säkra och utveckla insatser inom psykisk hälsa och suicidprevention* har bland annat den uppmärksammande kampanjen ”Tonårssäkra ditt hem” bedrivits. Kampanjen syftar till att öka kunskap hos vårdnadshavare om risken för förgiftning med läkemedel. Huvudbudskapet i kampanjen är att alla läkemedel kan orsaka allvarliga förgiftningar i fel dos och att en säker förvaring är ett sätt att minska risken för att en impulshandling får allvarliga följder.

Inom ramen för regeringsuppdraget *att sprida information om risker vid berusning med lustgas* har olika insatser gjorts mot vård och allmänhet för att beskriva riskerna med lustgasanvändning.

Under 2025 har Giftinformationscentralen fortsatt arbeta med beredskapsfrågor både internt och externt. I en riktad insats för akutsjukhusen har Giftinformationscentralen tagit fram behandlingsriktlinjer för omhändertagande av kemikalieexponerad patient. Riktlinjerna är publicerade på Giftinformationscentralens hemsida för vårdpersonal.

All samhällsnytta Giftinformationscentralen bidrar med och den expertis vi utgör är helt och hållet beroende av de medarbetare som valt att jobba hos oss. Vi vill därför avsluta förordet med att skicka ett varmt tack till alla centralens medarbetare för ert fantastiska arbete. Inget vore möjligt utan er!

Stockholm, mars 2026

Jenny Bång Arhammar
Verksamhetschef

Johanna Nordmark Grass
Medicinsk chef

Sammanfattning

- Antalet samtal till Giftinformationscentralens telefonrådgivning fortsätter öka. Under 2025 besvarades 117 480 frågor vilket innebär en uppgång på 4,9 % jämfört med föregående år. I genomsnitt besvarades 322 frågor per dygn. Frågorna ökar mest från allmänheten och larmcentral/ambulans.
- Oroväckande ökning av samtalen som rör självdestruktiv handling hos flickor och unga kvinnor mellan 15 och 19 år. Sedan 2019 har samtalen mer än dubblats. Läkemedelsöverdoser är överlägset vanligast vid dessa självdestruktiva handlingar. Mest förekommande är lätta analgetika (inklusive paracetamol), följt av psykoanaleptika.
- Vanligast förekommande förgiftningsmedel är paracetamol. Det står för 6,3% av samtliga frågor.
- Frågor från sjukvården motsvarar 41 procent över dygnet. Nattetid dominerar samtal från sjukvården (62 procent). Andelen samtal som kommer från sjukvården har under många år visat en stigande trend (år 2010 var andelen 26 procent). Sjukhussamtalen har ofta en högre medicinsk komplexitet och involverar i högre grad Giftinformationscentralens läkare. Giftinformationscentralen har ett nära samarbete med Sveriges akutsjukvård och är aktivt delaktiga i vården av en mycket stor andel av samtliga patienter som vårdas för akut förgiftning.
- Antalet frågor om yngre barn ökade med 7,5% jämfört med föregående år. Bland annat ökade frågorna om tobak/nikotinprodukter och växter. Under året besvarades drygt 28 800 frågor om akuta förgiftningstillbud för barn under 10 år. I 89 % av dessa bedömdes förgiftningsrisken som liten och resulterade i lugnande besked, alternativt råd om enkel åtgärd i hemmet. Enskilt vanligaste förgiftningsmedlet som föranledde sjukhusvård i den yngre åldersgruppen var misstanke om nedsväljning av knappcells batteri.
- Under året sågs en tydlig minskning gällande frågor kopplade till missbruk/berusningssyfte både i ungdoms- och vuxengruppen. En stor andel av minskningen utgörs av att frågor relaterade till användning av lustgas i berusningssyfte drastiskt sjunkit.
- Under året har centralen hållit runt 100 utbildningar/föreläsningar i Sverige och ett antal internationellt.
- Giftinformationscentralen deltar regelbundet i olika media, som del av samhällsuppdraget att informera om och förebygga förgiftningar. Enligt All Ears förekommer GIC i 574 talade inslag och enligt Retriever nämns GIC 2036 gånger i olika medier under året.
- Under året har Giftinformationscentralen författat eller varit medförfattare till fyra vetenskapliga artiklar samt fyra abstracts.

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	2
Giftinformationscentralens uppdrag.....	5
1. Telefonförfrågningar	6
1.1. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud hos människor	8
1.1.1. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud – barn under 10 år	8
1.1.1.1. Barntillbud med kemikalier/kemiska produkter.....	10
1.1.1.2. Barntillbud med läkemedel	11
1.1.1.3. Barntillbud med växter.....	12
1.1.2. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud – ungdomar 10–19 år	13
1.1.2.1. Läkemedel – ungdomar 10–19 år.....	14
1.1.2.2. Kemikalier/kemiska produkter – ungdomar 10–19 år.....	15
1.1.3. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud – vuxna	16
1.1.3.1. Läkemedel – vuxna	17
1.1.3.2. Kemikalier/kemiska produkter – vuxna	18
1.1.4. De 10 vanligaste förgiftningsmedlen på sjukhus	18
1.2. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud hos djur	20
2. Informationsbanken på Giftinformationscentralen.....	21
2.1. Journalmaterial från sjukvården	21
2.2. Produktdeklarationer	21
3. Uppföljningar och projekt.....	21
3.1. Uppföljningar	21
3.2. Projekt	22
4. Förtroendeuppdrag och publikationer	22
4.1. Nationella uppdrag.....	22
4.2. Antidotregistret.....	23

4.3.	Kemiakuten.....	23
4.4.	Internationella uppdrag	23
4.5.	Föreläsningar och kurser	24
4.6.	Publikationer	24
4.6.1.	Publikationer i tidskrifter.....	24
4.6.2.	Abstracts	25

Giftinformationscentralens uppdrag

Giftinformationscentralen är en nationell expertenhet inom akut toxikologi som funnits sedan 1960. Enheten leds av en verksamhetschef och består av cirka 45 medarbetare, där det förutom apotekare och överläkare också ingår personal med ansvar för IT och administration.

Sedan 2009 är Giftinformationscentralen en del av Läkemedelsverket.

Centralens uppdrag är att sprida kunskap och råd kring akuta förgiftningar med framför allt läkemedel, kemikalier och biologiska toxiner (som till exempel ormgift och giftiga svampar).

Giftinformationscentralens största verksamhet är telefonrådgivningen. Det är en dygnet runt-öppen jourtjänst som nås av allmänheten, vården, media och myndigheter alla årets dagar. Telefonjouren bemannas dag och natt av vidareutbildade apotekare med akuttoxikologisk specialprofil och överläkare inom anestesi och intensivvård. Samtalen från vården prioriteras och besvaras oftast omedelbart. Tillgängligheten är hög även för allmänheten där svarstiden i genomsnitt är kortare än en minut. Giftinformationscentralen ansvarar också för en särskild telefonlinje som räddningstjänsten kan använda vid akuta kemikalieolyckor, ”Kemiakuten”. Verksamheten ansvarar även för information om lagerhållning av antidoter på sjukhus via Antidotregistret.

I verksamheten ingår utveckling av behandlingsrekommendationer. Behandlingsrekommendationerna är en viktig del av underlaget för rådgivningen och ligger till grund för de behandlingsråd som publiceras på Giftinformationscentralens hemsida. Rekommendationerna revideras kontinuerligt. Nya publikationer om statistik, trender, behandlingsrekommendationer och fallrapporter inom akuttoxikologi studeras fortlöpande och väsentlig information adderas till befintliga dokument eller ligger till grund för produktion av nya.

Centralen arbetar aktivt med att sprida kunskap om akuta förgiftningar genom föreläsningar. Dessa riktar sig vanligen till läkare och annan sjukvårdspersonal men centralen bidrar också med informationsspridning till allmänheten i till exempel webinarier, poddar, informationsbroschyrer och olika sorters media. Giftinformationscentralen medverkar också frekvent i vetenskapliga publikationer inom området akuttoxikologi.

Signalspaning är ytterligare en av Giftinformationscentralens arbetsuppgifter. Information från telefonrådgivningen (frågestatistik och enskilda specifika förgiftningsfall) analyseras och om nya eller påtagligt ökande förgiftningstyper identifieras så rapporteras dessa vidare inom Läkemedelsverket och/eller till andra myndigheter som Kemikalieinspektionen, Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen för eventuell åtgärd. Identifierade signaler kan också föranleda information till läkarkåren och/eller allmänheten där det bedöms befogat.

Giftinformationscentralen är utsedd till det organ som avses i artikel 13.6 i EU-förordning (EG) nr 1223/2009 om kosmetiska produkter och i artikel 45 i EU-förordning (EG) 1272/2008 (CLP) om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.

Giftinformationscentralen arbetar också preventivt inom området akuta förgiftningar samt samverkar med myndigheter avseende kemikalieolyckor och katastroftoxikologi.

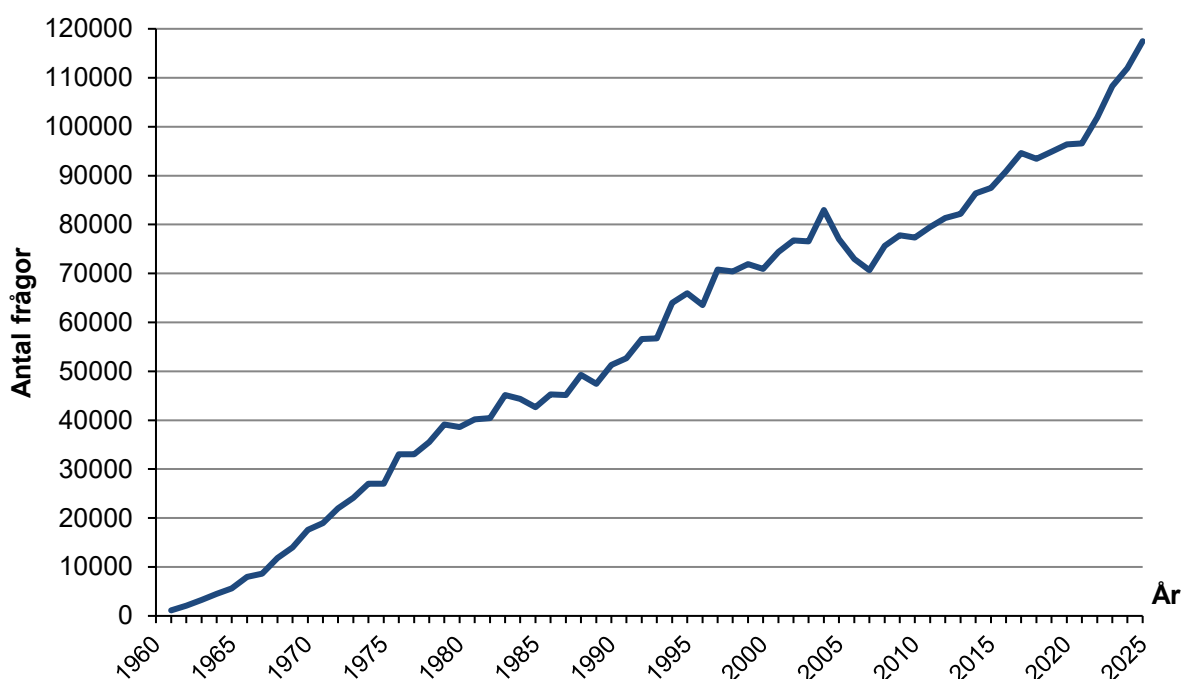
För ytterligare information, se Giftinformationscentralens webbplats www.giftinformation.se.

1. Telefonförfrågningar

Telefonrådgivningen är bemannad dygnet runt, årets alla dagar, av apotekare och läkare specialiserade inom akuttoxikologi.

Under 2025 besvarade telefonrådgivningen 117 480 förfrågningar jämfört med 111 984 föregående år. Det motsvarar en ökning med 4,9 procent. Ökningen av samtal nattetid var lika stor. Jämfört med 2021 har samtalen totalt ökat med 22 procent och nattetid 38 procent. Den nattliga ökningen jämfört med 2021 förklaras sannolikt till viss del av ökad kapacitet då dubbelbemanning nattetid infördes vid årsskiftet 2022. Utvecklingen av antalet frågor under perioden 1961–2025 framgår av Figur 1.

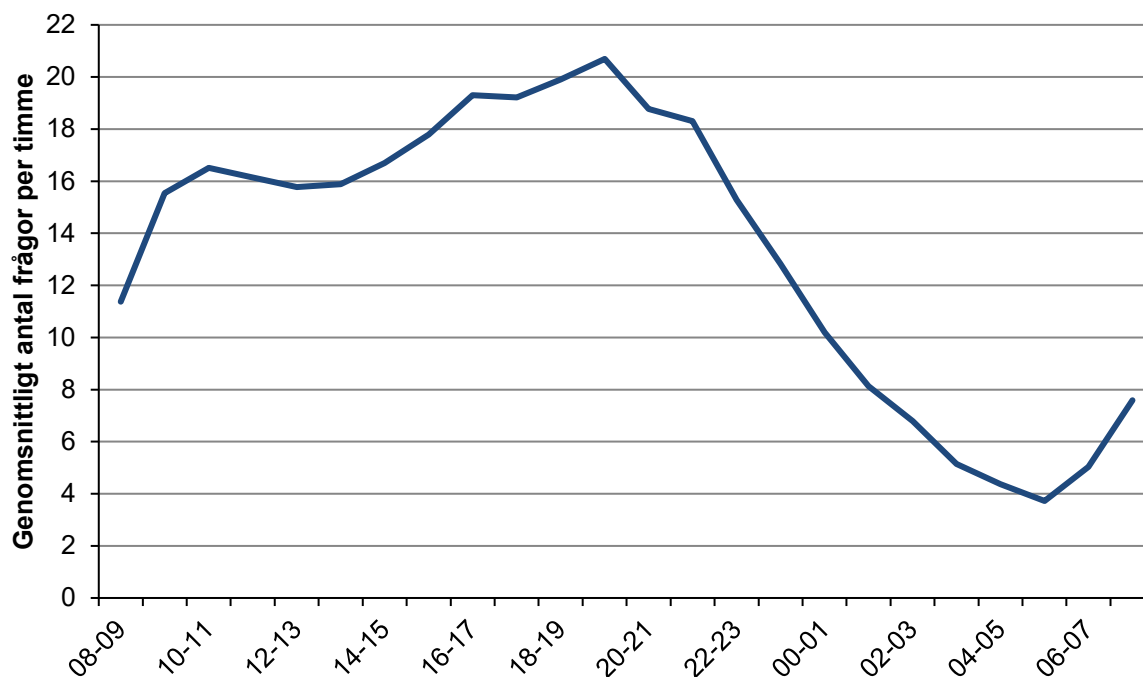
Figur 1. Utveckling av telefonsamtal till Giftinformationscentralen under åren 1961–2025

Antalet samtal från sjukvården uppgick till 45 625 under 2025, en ökning med 3,5 procent jämfört med föregående år. Utöver de registrerade samtalen går ofta (i genomsnitt 5-10 per dygn) uppföljande sjukhussamtal direkt till bakjouren och faller på så sätt bort ur samtalsstatistiken. Av det totala antalet samtal från sjukvården kom 66 procent från sjukhus, 27 procent från larmcentral/ambulans och 7 procent från öppenvården. Mest ökade samtalen från larmcentral/ambulans medan antalet samtal från sjukhusen ökade med 2 procent. Sjukhussamtalen är ofta medicinskt komplexa, och Giftinformationscentralens läkare involverades under året i drygt 25 % av alla förfrågningar från sjukhus.

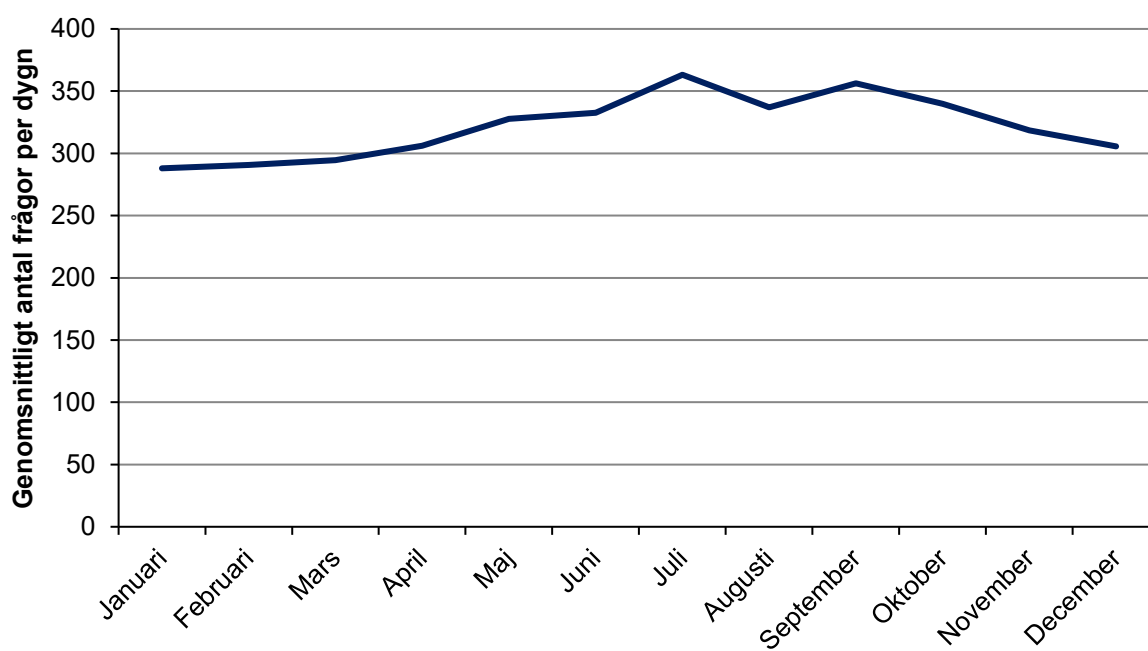
I genomsnitt besvarades 322 samtal per dygn. Samtalsfördelningen över dygnet varierar. Flest samtal inkommer mellan klockan 17 och 20. Variationen under dygnets timmar framgår av Figur 2. Under nattetid (klockan 24–06) är andelen frågor från sjukvården väsentligt högre (61 procent) än under resten av dygnet (36 procent).

Figur 2. Dygnsvariation, antal frågor per timme

Flest frågor inkommer till Giftinformationscentralen under perioden maj till oktober. Många exponeras under den tiden på året för det som finns i naturen (bland annat bär, svamp, getingar och huggormar). Under 2025 besvarades för första gången över 400 samtal per dygn vissa dagar under sommar och tidig höst. Skillnaden mellan vinter och sommar är dock generellt sett inte lika stor som tidigare beroende på att läkemedel, kemikalier och missbruksmedel numera utgör en mycket hög andel av frågorna. Säsongsvariationen kan utläsas i Figur 3. Under 2025 besvarades totalt 1 712 frågor om svamp vilket är över genomsnittet. Antalet frågor om inträffade huggormsbett var 678 vilket däremot var något färre än vanligt.

Figur 3. Säsongsvariation, genomsnittligt antal frågor per dygn

Av de totalt 117 480 frågor som Giftinformationscentralen tog emot under 2025 gällde 110 245 inträffade tillbud/förgiftningar hos människor, vilket är en ökning med 5,6 procent från föregående år. Övriga frågor var av allmän och förebyggande karaktär (6 352) eller gällde djur (883).

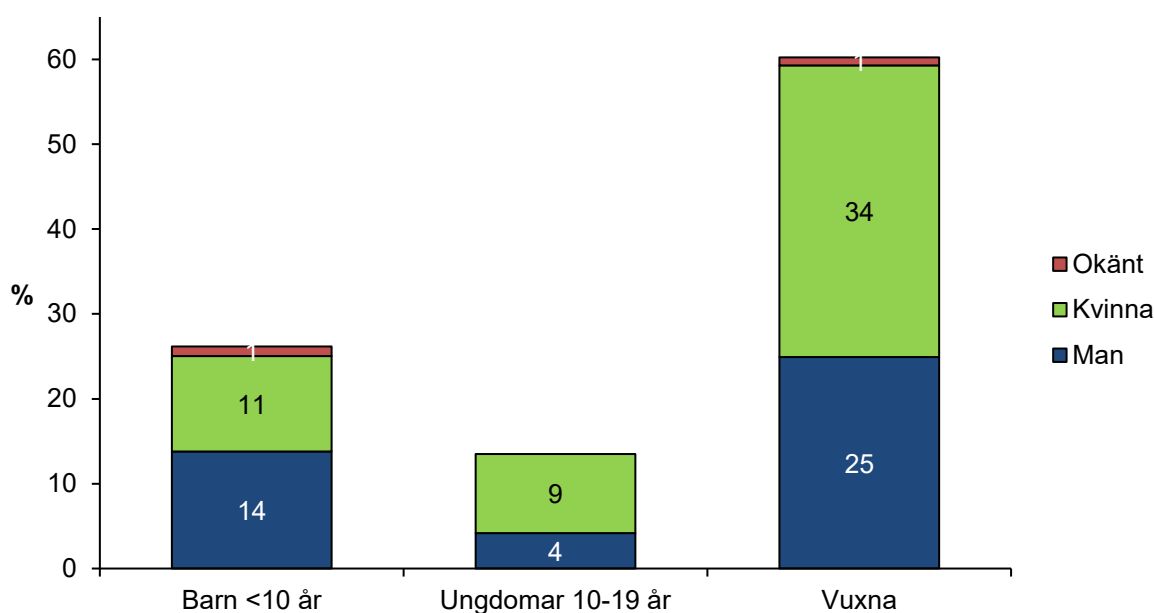
1.1. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud hos människor

Av de totalt 110 245 frågorna om akuta förgiftningar och tillbud hos människor kom en majoritet från allmänheten (57 procent). Sjukvården svarade för 41 procent och endast ett par procent utgjordes av övriga frågeställare. Andelen samtal från sjukvården har stigit under många år; som jämförelse var andelen sjukvårdssamtal 26 procent under 2010. Under 2025 ökade däremot allmänhetens samtal mera än sjukvårdens.

En majoritet av frågorna om inträffade tillbud/förgiftningar gällde vuxna (60 procent) medan knappt 14 procent rörde ungdomar 10–19 år och 26 procent rörde barn under 10 år. Andelen frågor gällande barntillbud, av totala antalet frågor, har sjunkit under många år; som jämförelse var den 46 procent år 2010 och 55 procent år 2000. Under 2025 ökade däremot antalet frågor om barn med 7,5 procent vilket var mera än frågorna om ungdomar (+7 procent) och vuxna (+4 procent).

Då förgiftningsmönstret skiljer sig väsentligt mellan grupperna barn, ungdomar och vuxna så redovisas de var för sig nedan. Frågornas fördelning på ålder och kön framgår av Figur 4.

Figur 4. Fördelning ålder och kön (%), frågor om akut förgiftning/tillbud (n=110 245)

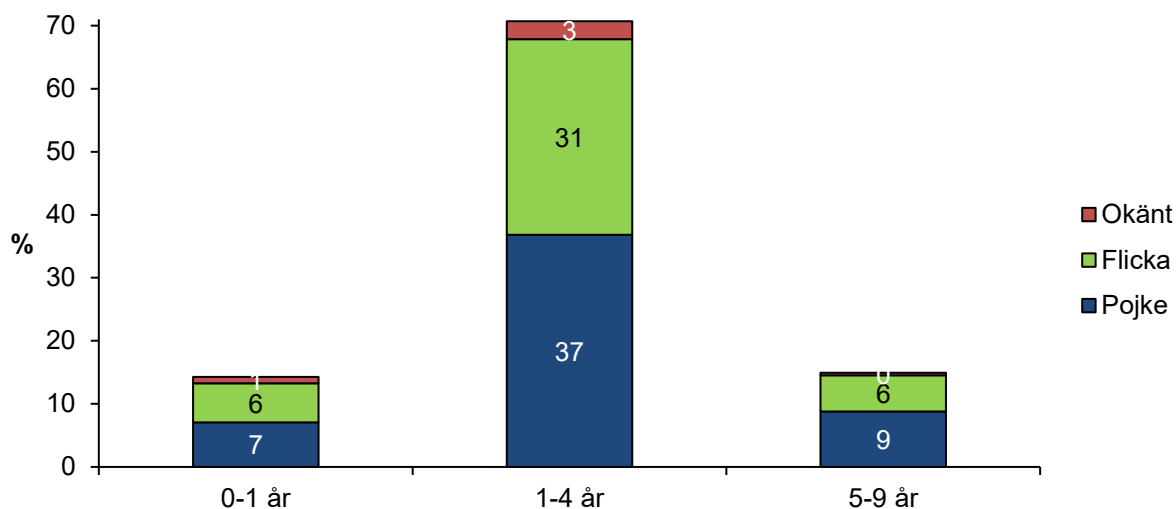

1.1.1. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud – barn under 10 år

Under 2025 tog Giftinformationscentralen emot 28 842 frågor som gällde barn under 10 år. Detta utgjorde en ökning med 7,5 procent jämfört med 2024. Bland annat ökade antalet frågor om växter och tobak/nikotinprodukter där andelen ofarliga tillbud är mycket hög. Totalt sett bedömdes vid 89 procent av frågorna om barn att tillbudet medförde ingen eller liten risk för förgiftning utan behov av sjukvård.

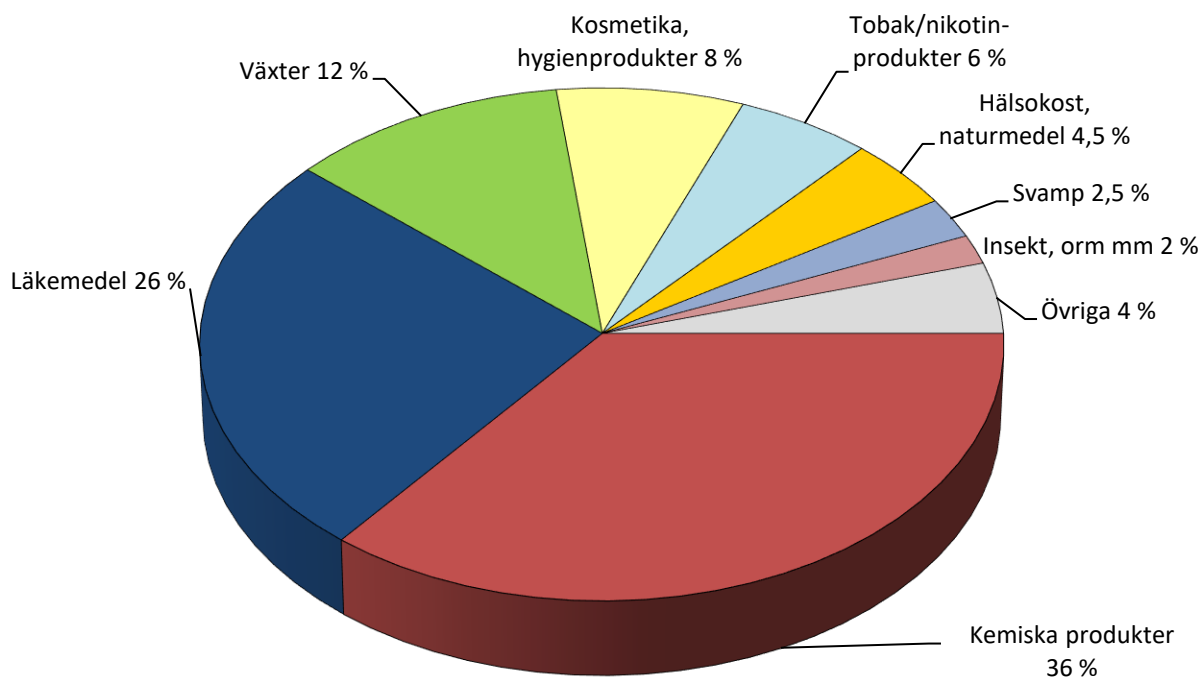
Av frågorna om barn gällde 71 procent åldersgruppen 1–4 år och något oftare pojkar än flickor (Figur 5). Olycksfall i hemmiljö var den helt dominerande orsaken (89 procent), följt av feldosering eller förväxling av läkemedel (10 procent). En stor majoritet av frågorna (86 procent) gällde förtäring.

Figur 5. Fördelning ålder och kön (%), barn <10 år (n=28 842)

Cirka 44 procent av frågorna gällde barn som smakat på kemikalier/kemiska produkter eller kosmetika/hygienprodukter. 26 procent av frågorna gällde barn som fått i sig läkemedel. Tillbud med växter utgjorde 12 procent medan resterande rörde tobak/nikotinprodukter, hälsokostpreparat, svampar, insektsbett, ormbett med mera (se Figur 6).

Figur 6. Förgiftningsmedel (%), barn under 10 år (n=28 842)

1.1.1.1. Barntillbud med kemikalier/kemiska produkter

De vanligaste kemikalierna/kemiska produkterna involverade i förgiftningar/tillbud bland barn under 10 år (procent av totala antalet frågor gällande kemiska produkter inom parentes):

- Rengöringsmedel (35 procent) som maskindiskmedel (10 procent), toalettrent/wc-block, allrengöring, tvättmedel, handdiskmedel (vardera 3–4 procent).
- Hushållsprodukter (8 procent), främst ättika (4 procent) och bordssalt (3 procent).
- Desinfektionsmedel (5 procent) innehållande etanol/isopropanol.
- Luftförbättrare (4 procent) som doftpinnar, rumssprayer.
- Batterier (4 procent), som knappcellsbatterier, stavbatterier.
- Bekämpningsmedel (4 procent) som myggmedel, insektsmedel, råttgift.
- Skriv-/ritmaterial (3 procent), till exempel tuschpennor, kriter.
- Färg (3 procent), till exempel snickerifärg.

Under 2025 inkom 10 316 frågor om barntillbud med kemikalier och kemiska produkter. Totalt sett bedömdes förgiftningsrisken som liten i 87 procent av fallen med kemiska produkter och en enkel åtgärd på olycksplatsen var tillräcklig. För resterande 13 procent rekommenderades sjukhusvård eller gavs behandlingsråd till sjukvårdspersonal som behandlade patienten.

Det vanligaste tillbudet med en enskild produkt bland barn som föranledde sjukvård var knappcellsbatterier som, om de fastnar i matstrupen eller magsäcken, kan ge upphov till allvarliga skador. Majoriteten av de barn som svalt batterier rekommenderades därför att uppsöka sjukhus för att kontrollera att batteriet passerat matstrupe och magsäck.

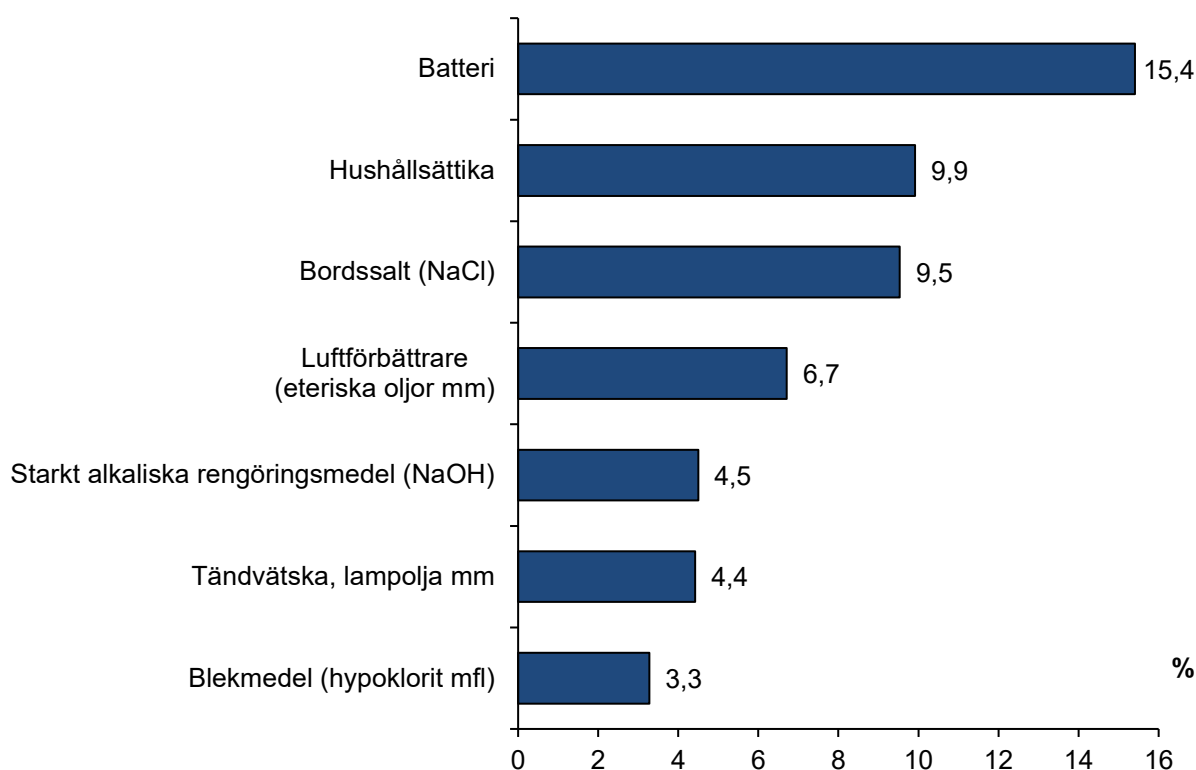
Totalt sett var intag av produkter som innebar risk för frätskada den vanligaste typen av tillbud som föranledde sjukvård (32 procent). Exempel på produkter som kan innebära frätskaderisk är 24-procentig hushållsättika, propplösare, ugnsurengöring, blek/rengöringsmedel med hypoklorit och avkalkningsmedel. Frågor om 24-procentig hushållsättika är fortfarande relativt många och svarar för cirka en tiondel av alla riskfyllda tillbud med kemikalier hos barn. Frågorna om propplösare med natriumhydroxid (kaustik soda) fortsatte däremot minska under året och jämfört med 2022 är minskningen 82 procent. Från 1 januari 2025 blev det otillåtet att sälja avloppsrengöring med kaustik soda till privatpersoner utan särskilt tillstånd. Starkt alkaliska produkter med natriumhydroxid för andra ändamål finns dock kvar, till exempel ugnsurengöring och fettlösare.

En annan vanlig kategori bland sjukvårdskrävande fall hos barn har länge varit produkter innehållande petroleumdestillat som vid förtäring kan orsaka svår kemisk lunginflammation, till exempel lampolja, tändvätska och lacknafta. Under 2000-talet har dock dessa förgiftningar minskat med omkring 80 procent.

En typ av produkt som orsakar ett ökande antal frågor är luftförbättrare (t.ex. ”doftpinnar”) som bland annat kan innehålla eteriska oljor. Cirka en femtedel av frågorna om barntillbud med luftförbättrare bedömdes innebära viss risk för förgiftning.

Barn som får tag i bordssalt är en vanlig orsak till kontakt med Giftinformationscentralen och relativt ofta behövs kontroll på sjukhus på grund av att det är svårt att avgöra vilken mängd som barnet fått i sig. Farliga förgiftningar är däremot sällsynta.

Figur 7. Vanligaste kemikalier/kemiska produkter som föranledde sjukvård (% av totala antalet kemiska produkter som föranledde sjukvård), barn under 10 år (n=1 311)

93 procent av tillbuden med kosmetika/hygienprodukter (totalt 2 264 frågor) bedömdes medföra liten risk utan behov av sjukvård. Av de riskabla tillbuden var vårtmedel (som kan medföra risk för frätskada) vanligaste enskilda produkttyp och svarade för en fjärdedel av fallen.

1.1.1.2. Barntillbud med läkemedel

De vanligaste läkemedlen involverade i förgiftningar/tillbud bland barn under 10 år (procent av totala antalet frågor om läkemedel inom parentes)

- Analgetika, inklusive antiinflammatoriska och antireumatiska medel (26 procent). Främst paracetamol (15 procent) och ibuprofen (7 procent).
- Psykoanaleptika, främst ADHD-läkemedel och antidepressiva medel (8 procent). Exempelvis metylfenidat, sertralin, lisdexamfetamin.
- Medel för hjärta och kretslopp (7 procent). Exempelvis guanfacin, betablockerare.
- Hudpreparat (6 procent). Exempelvis hydrokortison.
- Antihistaminer för systemiskt bruk (6 procent). Exempelvis desloratadin.
- Medel vid nässjukdomar (5 procent). Främst avsvällande nässprayer.

Totalt inkom 7 392 frågor om barntillbud med läkemedel. Förgiftningsrisken bedömdes som liten i 87 procent av fallen. Vanliga tillbud som i princip är ofarliga gäller vitaminer, p-piller och kortisonsalvor. Vitaminer utgör även en stor del av kategorin hälsokost- och naturmedelspreparat (som inte ingår i sammanställningen ovan) där 1 291 frågor om barntillbud inkom.

I 13 procent av läkemedelsfallen rekommenderades sjukhusvård eller gavs behandlingsråd till sjukvårdspersonal som behandlade patienten. De vanligaste läkemedlen där tillbuden bedömdes

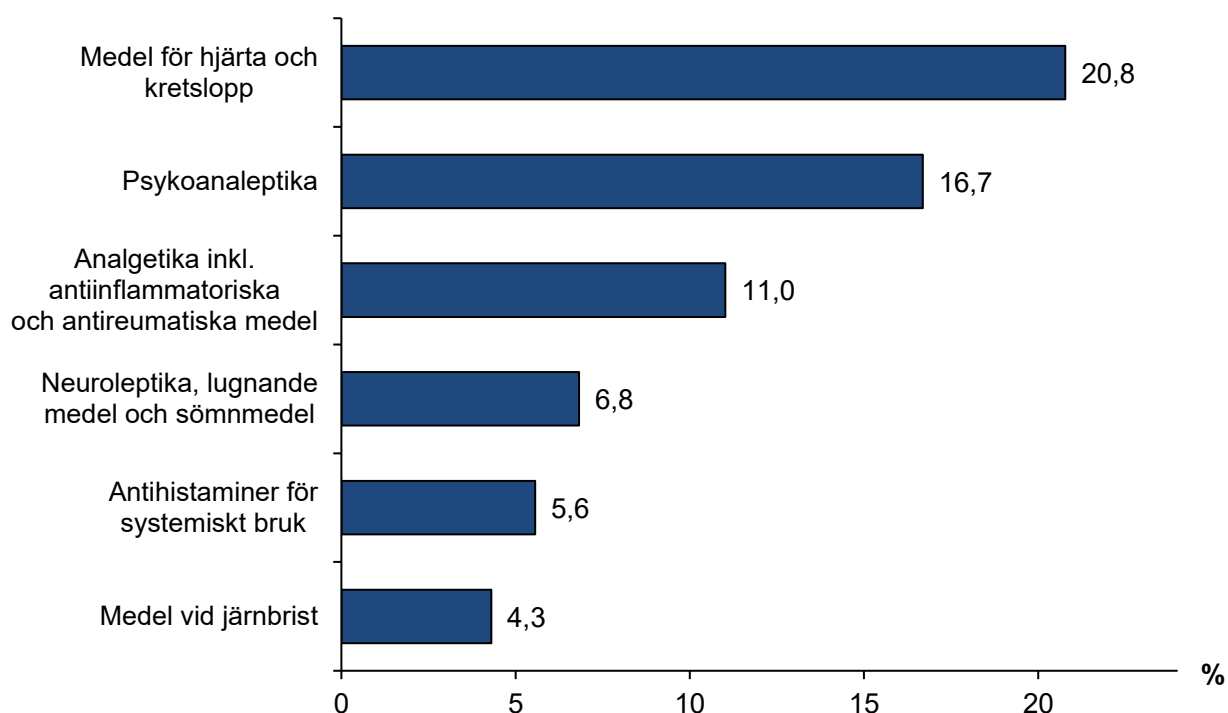
innebära förgiftningsrisk presenteras i Figur 8. Andra läkemedel som innebär stor förgiftningsrisk, till exempel malariapreparat, framgår inte av tabellen då det totala antalet förgiftningstillbud med dem var litet.

Guanfacin, lisdexamfetamin, paracetamol och järnpreparat var de vanligaste enskilda läkemedlen som föranledde sjukvård hos barn under 2025.

Hjärt-kärl-läkemedel utgjorde den största läkemedelskategorin bland sjukvårdskrävande tillbud hos barn. ADHD-läkemedlet guanfacin som klassificeras som ett läkemedel mot hjärt-kärlsjukdom stod för drygt en tredjedel av dessa fall.

Psykoanaleptika är också en stor läkemedelsgrupp som föranleder sjukvård efter barntillbud. Vanligast bland dem var ADHD-läkemedlen lisdexamfetamin och metylfenidat samt de antidepressiva läkemedlen sertralin och amitriptylin.

Figur 8. Vanligaste läkemedlen som föranledde sjukvård (%), barn under 10 år (n=953)

1.1.1.3. Barntillbud med växter

Barntillbud med växter är oftast ofarliga. Endast 4 procent av de 3 372 frågorna som rörde växttillbud var sådana där sjukvård rekommenderades eller där barnet redan befann sig på sjukvårdsinrättning. Troligen sker många ofarliga tillbud utan att Giftinformationscentralen kontakts; år 2000 var antalet frågor om barn som smakat på växter betydligt fler (6 608) och de som behövde sjukvård utgjorde då 3 procent. Information på till exempel Giftinformationscentralens webbplats är sannolikt i många fall tillräcklig.

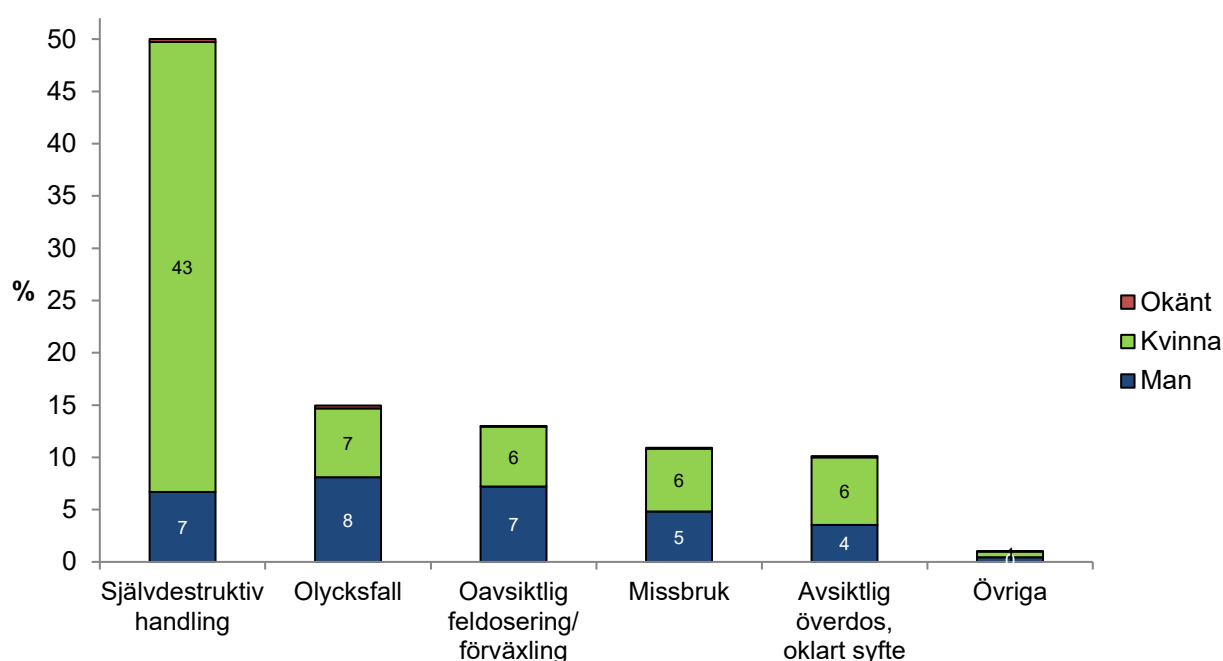
De vanligaste tillbud som bedömdes innebära risk involverade giftiga växter som till exempel liljekonvalj, fingerborgsblomma, gullregn och idegran. Andra tillbud som gav upphov till symtom var

fall där barn ätit av växter som inte är giftiga men som har starkt irriterande växtsaft (till exempel garderoobsblomma) eller fått sådan växtsaft i ögonen.

1.1.2. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud – ungdomar 10–19 år

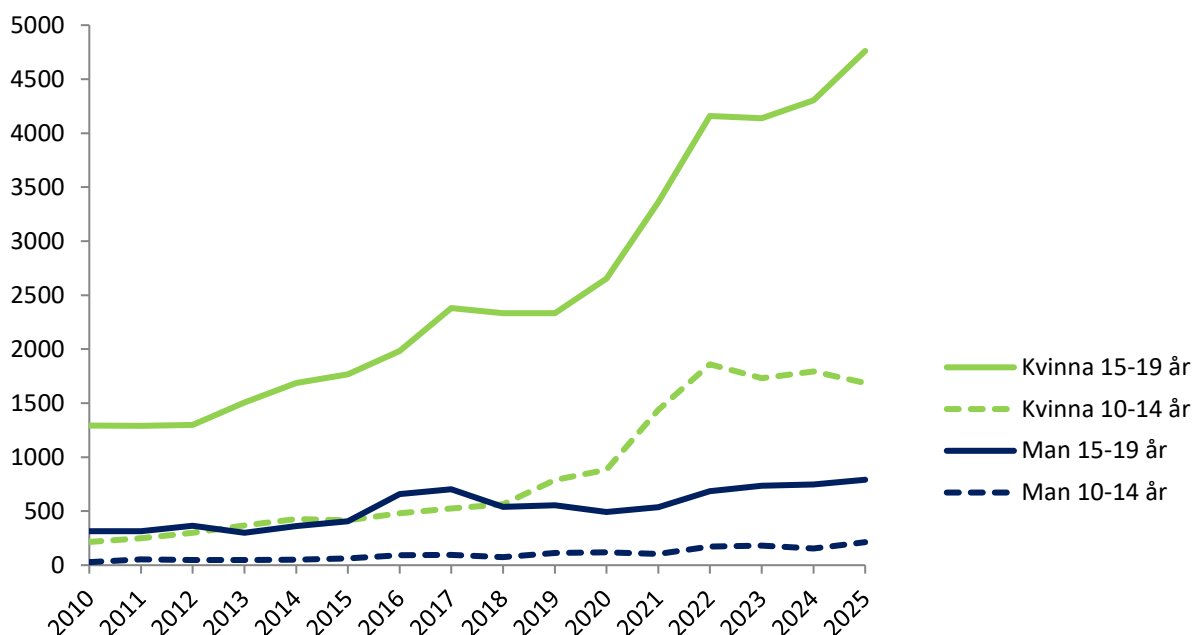
Det totala antalet frågor till Giftinformationscentralen år 2025 som gällde ungdomar i åldersgruppen 10–19 år var 14 986. Strax över hälften av frågorna handlade om intag i självdestruktivt syfte och 86 procent av dessa gällde flickor eller unga kvinnor. I de flesta fall gällde det överdosering av läkemedel. I ytterligare 10 procent av fallen hade överdosen skett avsiktligt, men syftet med överdosen var oklart. Olycksfall eller oavsiktlig feldosering stod för 28 procent av frågorna och missbruk 11 procent. I Figur 9 visas fördelningen mellan de olika orsakerna till förgiftningen.

Figur 9. Orsak till förgiftning (%), ungdomar 10–19 år (n=14 986)

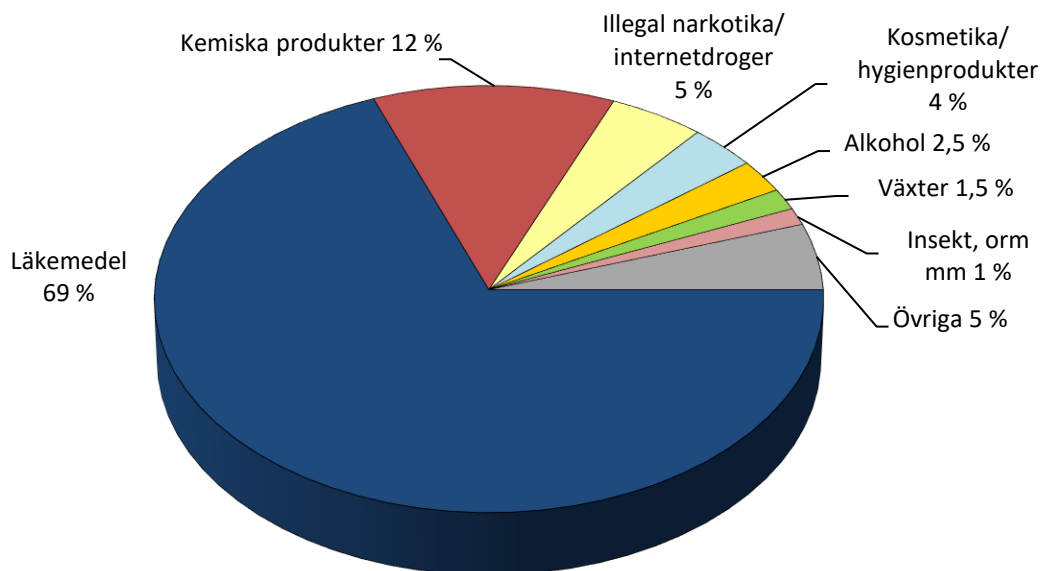
Noterbart under 2020-talet har varit en stor ökning av antalet frågor om självdestruktiv handling hos flickor/kvinnor i ungdomsgruppen, även i det yngre åldersspannet 10–14 år. Hos de yngre har ökningen avstannat de senaste åren medan den fortsatt hos de äldre tonårsflickorna (15-19 år). Samtalen om självdestruktiv handling hos pojkar är betydligt färre men har även de ökat något i antal. Figur 10 visar utvecklingen av dessa förfrågningar sedan 2010.

Figur 10. Antalet frågor 2010–2025 om självdestruktiv handling, ungdomar 10–19 år

I ungdomsgruppen var förgiftningar/tillbud med läkemedel starkt dominerande och utgjorde 69 procent av frågorna. Kemiska produkter utgjorde 12 procent och narkotika/internetdroger 5 procent medan övriga förgiftningsmedel svarade för mindre andelar (Figur 11).

Figur 11. Förgiftningsmedel (%), ungdomar 10–19 år (n=14 986)

1.1.2.1. Läkemedel – ungdomar 10–19 år

De vanligaste läkemedlen involverade i förgiftningar/tillbud bland ungdomar 10–19 år (procent av totala antalet frågor om läkemedel inom parentes):

- Analgetika inklusive antiinflammatoriska och antireumatiska medel (34 procent). Exempelvis paracetamol (20 procent), ibuprofen (5 procent), pregabalin, tramadol.

- Psykoanaleptika inklusive ADHD-läkemedel, antidepressiva medel (29 procent). Exempelvis sertralin (7 procent), metylfenidat (6 procent), lisdexamfetamin (6 procent), fluoxetin.
- Neuroleptika, lugnande medel och sömnmedel (11 procent). Exempelvis melatonin, propiomazin, hydroxizin, kvetiapin.
- Antihistaminer för systemiskt bruk (10 procent). Främst prometazin (7 procent) och alimemazin.
- Medel för hjärta och kretslopp (5 procent). Främst guanfacin (3 procent) som dock används som läkemedel vid ADHD.

Totalt 10 362 frågor om ungdomar som överdoserat läkemedel inkom under 2025 vilket är drygt 8 procent fler än året innan. Jämfört med 2020 har antalet ökat med närmare 70 procent. En stor övervikt (80 procent) gällde avsiktligt intag. I 74 procent av fallen rekommenderades att söka sjukvård eller gavs behandlingsråd till sjukvårdspersonal som behandlade patienten. För resterande 26 procent bedömdes risken för förgiftning som liten. De läkemedel som presenterats ovan var också de som oftast föranledde sjukhusvård.

Antalet frågor om illegal narkotika och internetdroger bland ungdomar 10–19 år uppgick till 721 vilket är 14 procent färre än året innan. Ecstasy, cannabis, amfetamin och kokain var vanligast. I 93 procent av fallen rekommenderades sjukhusvård eller gavs behandlingsråd till sjukvårdspersonal som behandlade patienten.

1.1.2.2. Kemikalier/kemiska produkter – ungdomar 10–19 år

De vanligaste kemikalierna/kemiska produkterna involverade i förgiftningar/tillbud bland ungdomar 10–19 år (procent av totala antalet frågor gällande kemiska produkter/kemikalier inom parentes):

- Gaser (19 procent). Främst lustgas (8 procent) och butan/propan (5 procent).
- Rengöringsmedel (15 procent). Exempelvis allrengöring, handdiskmedel, rengöring/blekmedel med hypoklorit, poolkemikalier.
- Desinfektionsmedel (10 procent). Främst etanol/isopropanol.
- Hushållsprodukter (9 procent). Bland annat ättika (4 procent), bordssalt.
- Bränsle (8 procent). Främst bensin (6 procent).
- Bilprodukter (5 procent). Exempelvis kylarglykol.

Av de totalt 1 830 tillbuden med kemikalier/kemiska produkter bedömdes förgiftningsrisken som liten i 51 % av fallen och en enkel åtgärd på olycksplatsen var tillräcklig. För resterande 49 procent rekommenderades sjukhusvård eller gavs behandlingsråd till sjukvårdspersonal som behandlade patienten. De kemikalier som oftast föranledde sjukhusvård i ungdomsgruppen var lustgas (16 procent av alla sjukvårdskrävande fall), rengöringsmedel och desinfektionsmedel med etanol/isopropanol. Frågorna om lustgas blev liksom hos vuxna påtagligt färre under andra halvåret sedan ny restriktiv lagstiftning trätt i kraft den första juli.

Den vanligaste typen av tillbud var olycksfall, varav 40 procent gällde att personen råkat få i sig en kemisk produkt/kemikalie. 28 procent gällde ögonstänk och 18 procent inandning. I 38 procent av fallen var dock exponeringen avsiktlig. Bland de avsiktliga fallen dominerade förtäring (61 procent) men även inandning var vanlig (35 procent), framför allt på grund av de många frågorna om lustgas under första halvåret.

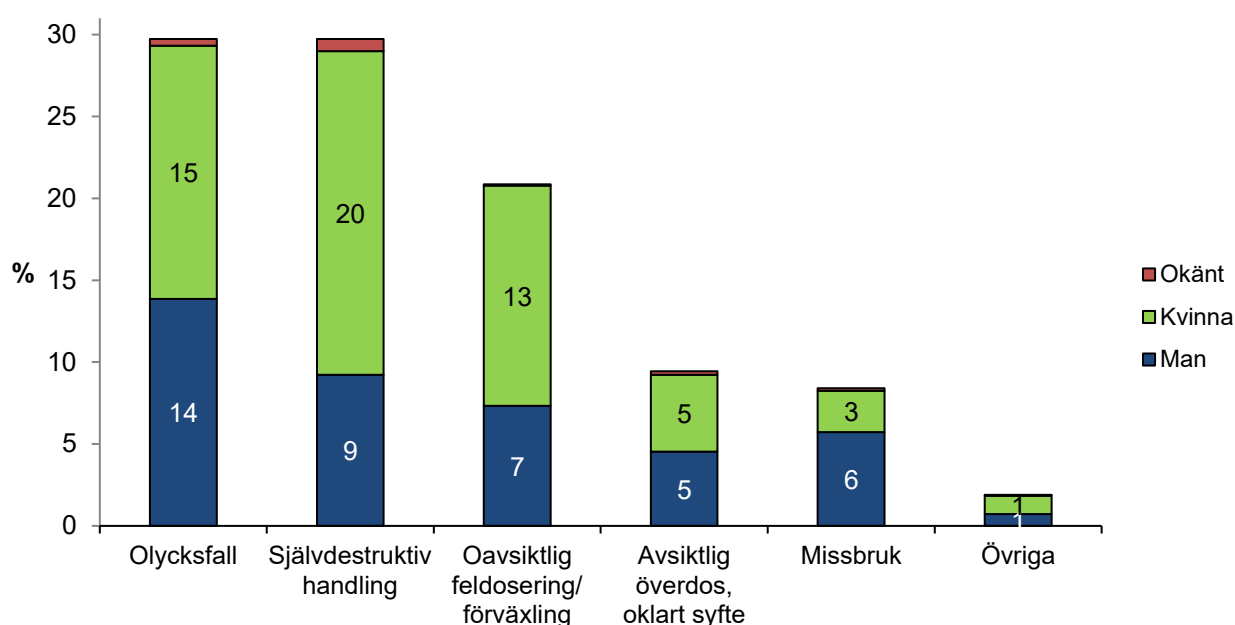
Bland kosmetika/hygienprodukter (totalt 509 frågor) var nagelvårdsprodukter vanligast, följt av hårvårdsprodukter (till exempel torrschampo), deodoranter och hudvård. Olycksfallen är oftast

harmlösa men exempelvis ögonstänk av nagellim kan innebära en risk. De avsiktliga händelserna, som boffning av torrschampo eller deodorant i berusningssyfte, innebär avsevärt större risker.

1.1.3. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud – vuxna

Totalt 66 417 frågor om vuxna inkom under året och av dessa gällde nästan hälften avsiktig förgiftning (främst självdestruktiv handling eller missbruk) och resterande del olika typer av olycksfall (Figur 12). De allvarligaste förgiftningsfallen fanns bland de avsiktliga förgiftningarna. Dessa förgiftningar orsakades huvudsakligen av läkemedel eller illegal narkotika/internetdroger. Övervikten för kvinnor var tydlig framför allt vid intag i självdestruktivt syfte men även feldosering eller förväxling, medan män övervägde bland frågorna om intag i missbrukssyfte.

Figur 12. Orsak till förgiftning (%), vuxna (n=66 417)

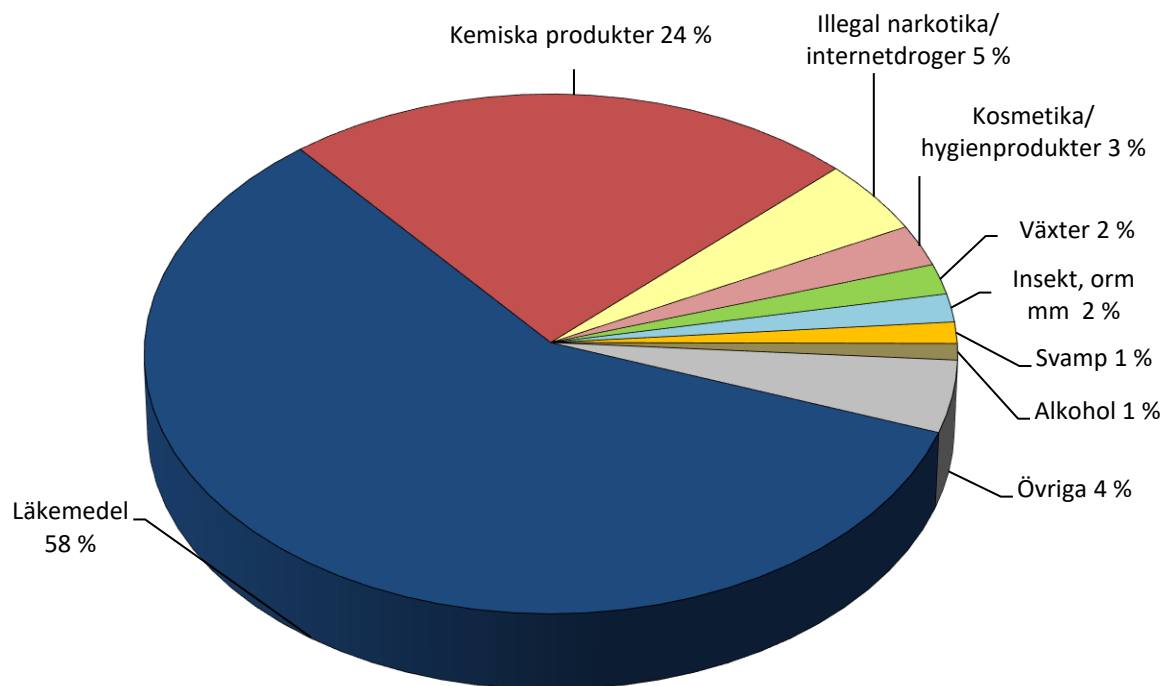

Olycksfall, till exempel vid kemikalieanvändning i hemmiljö eller på arbetet, utgjorde 29 procent av frågorna medan feldosering eller förväxling av framför allt läkemedel stod för 21 procent. Majoriteten av dessa frågor kom från privatpersoner som oavsiktligt tagit till exempel dubbel dos av ett läkemedel, vilket sällan innebär någon förgiftningsrisk.

Antalet frågor om vuxna steg med 4 procent under året. Mest ökade frågorna om oavsiktlig feldosering (+10 procent) och olycksfall (+6 procent). Antalet frågor kopplade till missbruk/berusningssyfte minskade totalt sett med 3 procent men bortsett från lustgas (som minskade kraftigt under året) ökade de med 4 procent. Även frågorna om självdestruktiv handling ökade med 4 procent.

Förgiftningar eller tillbud med läkemedel var vanligast och svarade för 58 procent av frågorna. Kemikalier eller kemiska produkter stod för en fjärdedel, illegal narkotika/internetdroger för 5 procent medan växter, kosmetika/hygienprodukter, insektsbett, ormbett och tillbud med svamp utgjorde mindre andelar (Figur 13).

Figur 13. Förgiftningsmedel (%), vuxna (n=66 417)

1.1.3.1. Läkemedel – vuxna

De vanligaste läkemedlen involverade i förgiftningar/tillbud bland vuxna (procent av totala antalet frågor om läkemedel inom parentes):

- Analgetika inklusive antiinflammatoriska och antireumatiska medel (24 procent). Exempelvis paracetamol (11 procent), pregabalin (3 procent), tramadol, oxikodon, ibuprofen.
- Neuroleptika, lugnande medel och sömnmedel (20 procent). Exempelvis zopiklon (4 procent), propiomazin (3 procent), kvetiapin, litium, alprazolam.
- Psykoanaleptika inklusive antidepressiva medel, ADHD-läkemedel (14 procent). Exempelvis sertralin, bupropion, lisdexamfetamin, venlafaxin.
- Medel för hjärta och kretslopp (10 procent). Exempelvis amlodipin, metoprolol.
- Antihistaminer för systemiskt bruk (8 procent). Främst prometazin (4 procent) och alimemazin (3 procent).
- Antiepileptika (3 procent). Exempelvis lamotrigin.

Av de totalt 38 813 förfrågningarna om vuxna som intagit läkemedel rekommenderades 62 procent att söka sjukvård eller gavs behandlingsråd till sjukvårdspersonal som behandlade patienten. Av de sjukvårdskrävande fallen utgjordes 89 procent av avsiktliga överdoseringar. I gruppen återfinns en stor del av de förgiftningar som Giftinformationscentralen kontaktas om från sjukhus (se avsnitt 1.1.4) och även många allvarliga fall. För resterande 38 procent bedömdes förgiftningsrisken som liten. Många av de ofarliga tillbudna gällde personer som oavsiktligt tagit dubbel dos av ett läkemedel.

Antalet frågor om illegal narkotika och internetdroger bland vuxna uppgick till 3 073 vilket var marginellt färre än under 2024. Av narkotikafrågorna rekommenderades 91 procent sjukhusvård eller gavs behandlingsråd till sjukvårdspersonal som behandlade patienten. De välkända centralstimulerande drogerna amfetamin, kokain, ecstasy och LSD stod för 64 % av frågorna. Nyare

och/eller oreglerade substanser (bland annat 3-CMC, muskimol och cannabinoider) stod för 19 procent.

1.1.3.2. Kemikalier/kemiska produkter – vuxna

De vanligaste kemikalierna/kemiska produkterna involverade i förgiftningar/tillbud bland vuxna (procent av totala antalet frågor gällande kemiska produkter inom parentes):

- Rengöringsmedel (26 procent). Exempelvis blekmedel/rengöring med hypoklorit (4 procent), hand- och maskindiskmedel, avkalkningsmedel med syra, avloppsrengöring mfl alkaliska rengöringsmedel med natriumhydroxid.
- Gaser (16 procent). Exempelvis lustgas (3 procent), brandgaser, kolmonoxid/avgaser.
- Desinfektionsmedel (9 procent). Främst etanol/isopropanol.
- Bilprodukter (7 procent). Exempelvis kylar-/bromsvätska, smörjmedel.
- Industrikemikalier med mera (7 procent). Exempelvis syror, lut, ammoniak.
- Bränsle (5 procent). Exempelvis bensen, tändvätska/lampolja.
- Hushållsprodukter (4 procent). Exempelvis hushållsättika.

Av tillbuden med kemikalier/kemiska produkter (totalt 15 853 frågor) bedömdes förgiftningsrisken som liten i 61 procent av fallen och en enkel åtgärd på olycksplatsen var tillräcklig. För resterande 39 procent rekommenderades sjukvård eller gavs behandlingsråd till sjukvårdspersonal som behandlade patienten.

Drygt en tredjedel av tillbuden som föranledde sjukhusvård handlade om produkter med risk för frätskada (till exempel rengörings-/blekmedel med hypoklorit, propplösare med natriumhydroxid, hushållsättika, alkaliska grovrengöringsmedel, avkalkningsmedel med syra). Andra vanliga kemikalier som föranledde sjukvård var gaser (framför allt lustgas men även brandgaser och kolmonoxid/avgaser) samt produkter innehållande etanol/isopropanol (till exempel desinfektionsmedel, teknisk sprit).

Inandning var vanligaste exponeringsväg bland frågorna om kemikalier/kemiska produkter (33 procent). Även förtäring (30 procent) och stänk i ögat (24 procent) var vanliga exponeringssätt.

Totalt 15 procent av frågorna om kemikalier gällde avsiktlig förgiftning. Alkoholbaserad desinfektion stod för 24 procent av frågorna om avsiktlig exponering för kemikalier/kemiska produkter. Vid förtäring av desinfektionsmedel och teknisk sprit som föranledde sjukhusvård var orsaken i hög utsträckning att produkterna förtärdes istället för alkohol (för konsumtion). Frågorna om lustgas i berusningssyfte minskade under andra halvåret men stod totalt sett för 22 procent av alla frågor under året om avsiktlig exponering för kemikalier/kemiska produkter. Missbruk av lustgas under längre tid kan orsaka nervskador (se även avsnitt 1.1.4).

Bland kosmetika/hygienprodukter (totalt 1 716 frågor) var tillbud med hudvårdsprodukter, hårfärg/hårvård samt nagelvårdsprodukter vanligast. De flesta tillbud med hygienprodukter är harmlösa. Vårmedel kan emellertid vara frätande och att till exempel få hårfärgningsmedel eller vissa nagelvårdsprodukter i ögat kan innebära en risk.

1.1.4. De 10 vanligaste förgiftningsmedlen på sjukhus

Nedan listas de mest frekvent förekommande förgiftningsmedlen, som samtliga är läkemedel och missbruksmedel, i frågor till Giftinformationscentralen från sjukhus under 2025. Listan omfattar det

totala antalet frågor om substanserna, det vill säga både när de intagits som huvudförgiftningsmedel och som blandförgiftningsmedel. Alla åldersgrupper är inkluderade.

Förgiftningsmedel	Antal frågor från sjukhus
Paracetamol	4 265 (+3 % jämfört med 2024)
Prometazin	1 629 (-10 %)
Propiomazin	1 109 (+4 %)
Pregabalin	992 (+41 %)
Zopiklon	928 (+3 %)
Sertralin	902 (-3 %)
Tramadol	872 (+50 %)
Alimemazin	829 (-10 %)
Amfetamin (narkotika)	823 (+4 %)
Kvetiapin	821 (-4 %)

Nedan finns kort information om vad som främst kännetecknar förgiftningsmedlen vid överdosering:

Paracetamol är det i särklass vanligaste förgiftningsmedlet och svarar för cirka 13 procent av alla frågor från sjukhus. Graden av komplexitet i frågeställningarna är hög. Risken för leverskador är påtaglig om inte motgiftsbehandling sätts in i tid. Patienternas vårdtid kan vara lång, och upprepade kontakter gällande samma patient förekommer ofta.

Prometazin är ett lugnande läkemedel som förutom medvetandesänkning kan medföra oro och förvirring. Användningen (och överdoseringarna) av prometazin har ökat mycket kraftigt de senaste 15-20 åren.

Propiomazin, zopiklon och alimemazin är läkemedel som används som sömnmedel eller lugnande preparat och som alla ger dosberoende medvetandesänkning.

Pregabalin används mycket vid olika ångest- och smärttillstånd men är ursprungligen ett antiepileptikum. Vid stor överdosering kan, förutom medvetandesänkning, kramper förekomma. Under 2025 inkom ett påtagligt ökat antal frågor om pregabalin hos både vuxna och ungdomar. Detsamma gällde tramadol som är ett smärtstillande läkemedel där kramper och medvetandesänkning är vanligt förekommande. Cirka en tredjedel av frågorna om pregabalin och tramadol gällde intag i missbruks-/berusningssyfte.

Sertralin är ett antidepressivt läkemedel som framför allt ger magsymtom, sänkt medvetandegrad och ibland kramper.

Kvetiapin används vid bland annat schizofreni och bipolär sjukdom och kan ge svåra förgiftningar där medvetandepåverkan, kramper och hjärtsymtom dominerar.

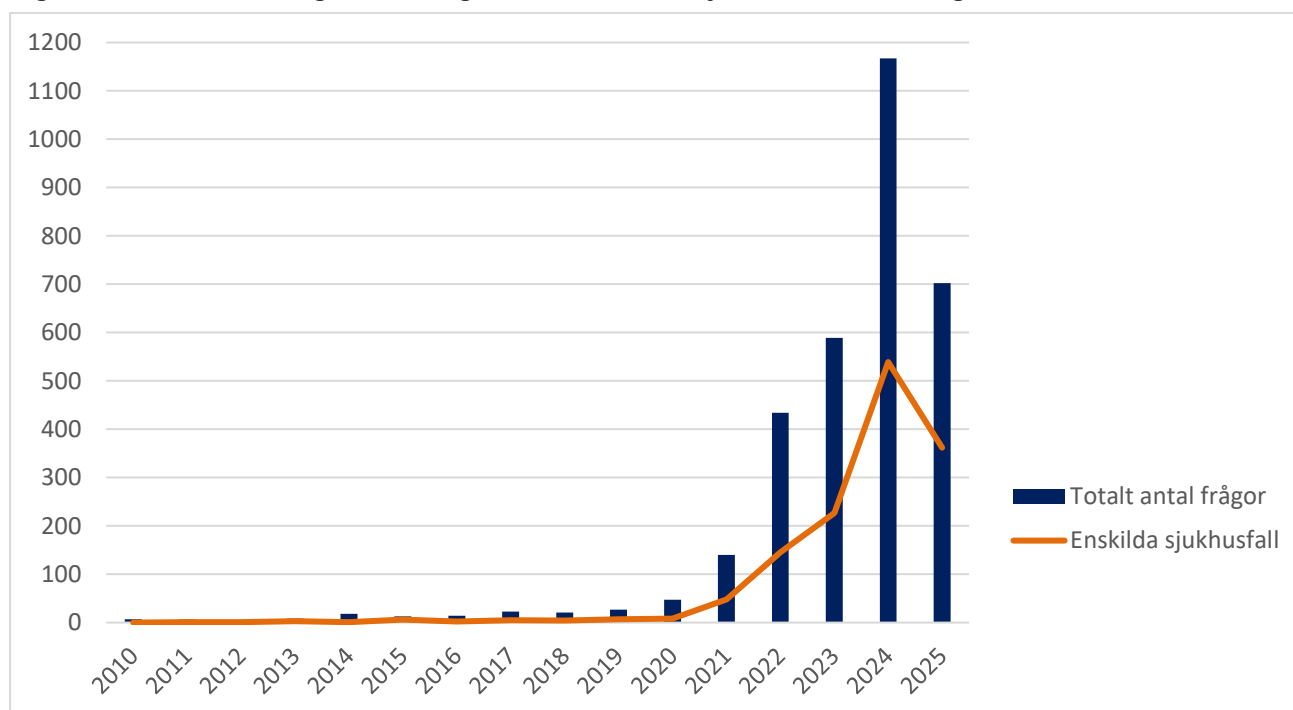
Frågorna om illegalt amfetamin, en centralstimulerande substans, har ökat kraftigt de senaste åren. Även receptförskrivet amfetamin (i form av lisdexamfetamin som används vid ADHD) ligger bakom ett stort antal frågor från sjukhus och uppgick under 2025 till 640.

En annan substans där antalet frågor ökar men som hamnar strax utanför listan är bupropion där totalt 533 frågor från sjukhus inkom. Bupropion är ett antidepressivum som vid överdosering kan ge svåra förgiftningar.

Huggorm (485 frågor) var det vanligaste enskilda förgiftningsmedlet som inte var ett läkemedel eller missbruksmedel.

Under året förekom lustgas som förgiftningsmedel i 461 frågor från sjukhus, ett antal som året innan var 810 men endast 11 år 2020. Det dramatiskt ökade antalet frågor om lustgas vändes i en kraftig minskning under andra halvåret 2025 efter att ny restriktiv lagstiftning trädde i kraft den 1 juli. Antalet frågor som sedan dess inkommer är dock fortfarande omkring 10 gånger fler än innan lustgas blev ett vanligt förekommande missbruksmedel. De flesta frågor gäller neurologiska symtom, ibland allvarliga, efter intensivt eller långvarigt missbruk. Genomsnittsåldern bland lustgasfallen är låg – över 75 procent av frågorna från sjukhus gällde personer i åldersspannet 15–29 år. Totalt sett fanns en manlig övervikt (53 procent) men andelen kvinnor var högre än tidigare och i tydlig majoritet i ungdomsgruppen 15-19 år (59 procent). I figur 14 framgår det totala antalet frågor om lustgas (inklusive frågor från allmänheten) sedan 2010 samt antalet enskilda sjukhusfall. I den siffran har upprepade frågor om samma förgiftningsfall exkluderats.

Figur 14. Totalt antal frågor om lustgas samt enskilda sjukhusfall med lustgas 2010–2025

1.2. Akuta förgiftningar/förgiftningstillbud hos djur

Giftinformationscentralen svarade tidigare på frågor om förgiftningar av djur i mån av tid och informationstillgång. Denna möjlighet upphörde den 1 juli 2018 och frågor om djur hänvisas sedan

dess till veterinär. Under 2025 hänvisades totalt 883 samtal om djur till veterinär, vilket utgör drygt en fjärdedel av antalet frågor som inkom om djur 2017.

2. Informationsbanken på Giftinformationscentralen

Giftinformationscentralen informerar, främst via telefonrådgivning, allmänhet samt läkare och annan sjukvårdspersonal om risker, symtom och behandling vid akut förgiftning. Toxikologiska och medicinska data samlas in från olika källor, utvärderas och bearbetas för att kunna användas i rådgivningsverksamheten. Giftinformationscentralen bevakar också kontinuerligt nyregistrerade läkemedel samt nya relevanta kemiska produkter på marknaden, och utfärdar behandlingsråd för dessa. Bevakning av, samt framtagning av, behandlingsråd för nya missbruksmedel görs också. Förgiftningsmedel och förgiftningsmönster förändras och behandlingsmetoderna utvecklas. Det är därför viktigt att följa utvecklingen så att den information som ges alltid är aktuell. När nya behandlingsråd utfärdas utvärderas också aktuella vårdtillfällen där Giftinformationscentralen varit delaktig i vården.

2.1. Journalmaterial från sjukvården

Kopior av journalmaterial efter förgiftningsrelaterade vårdtillfällen är ett viktigt underlag för Giftinformationscentralens rådgivning. Landets sjukhus skickar därför på frivillig bas in avidentifierade journalhandlingar från fall där Giftinformationscentralen deltagit. Via journalmaterialet kan utfall av förgiftningstillbud och utvärdering av givna behandlingsråd följas upp. Detta är en central del i kvalitetsarbetet.

2.2. Produktdeklarationer

Tillbud med kemiska produkter är vanliga. Giftinformationscentralen utsågs 2013 formellt till den instans som, enligt EU-förordning 1272/2008 (CLP), ska ta emot uppgifter om innehållet i kemiska produkter. Uppgifterna används för att utarbeta förebyggande och terapeutiska åtgärder vid akuta tillbud. Giftinformationscentralen behöver ha detaljerad information om innehållet i kemiska produkter för att kunna göra en så korrekt bedömning som möjligt och ge adekvata råd.

Den konfidentiella produktinformationen används i rådgivningen och skickas till Giftinformationscentralen via Echa (European Chemicals Agency) från företag som marknadsför produkterna i Sverige.

3. Uppföljningar och projekt

Avsnittet beskriver de uppföljningar och projekt Giftinformationscentralen har arbetat med under året.

3.1. Uppföljningar

Speciellt intresse har under året ägnats åt:

- Bly – Uppföljning av nedsvalda blyföremål med hänsyn till eventuella symtom och efterföljande bly-blodkoncentrationer

- Natriumnitrit – Uppföljning efter intag av natriumnitrit.
- Guanfacin dubbel dos – Riskprofil vid accidentell överdos.
- Semaglutid – Riskprofil vid överdos.
- Rivastigmin som antidot – Utvärdering av effekt på antikolinerga symtom.
- Doftpinneoljor – Utvärdering av symptomutveckling efter accidentellt intag.
- Cannabisgodis – Utvärdering av effekter efter rapporterat intag.
- Muskimol - Utvärdering av effekter efter rapporterat intag.
- Gastroskopi – utvärderingar av effekter av gastroskopisk dekontaminering efter läkemedelsöverdoser.

3.2. Projekt

Regeringsuppdrag: Uppdrag att fortsatt sprida information om risker vid berusning med lustgas.

Läkemedelsverket och Giftinformationscentralen har tillsammans med Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna fått i uppdrag att fortsatt sprida information om riskerna med att använda lustgas i berusningssyfte. Under året har informationsinsatser genomförts för att nå olika yrkesgrupper som möter brukare, potentiella brukare samt arbetar förebyggande. Sedan införandet av ny lag juli 2025 har samtalen gällande förgiftning med lustgas minskat markant.

Regeringsuppdrag: Uppdrag att stärka och utveckla insatserna inom området psykisk hälsa och suicidprevention med fokus på en effektivare och säkrare läkemedelsanvändning.

Läkemedelsverket genomför tillsammans med Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) ett regeringsuppdrag med fokus på psykisk hälsa och suicidprevention där Giftinformationscentralen är delaktig i vissa delprojekt. Arbetet har under året bland annat fokuserat på att säkerställa informationsöverföring från sjukvård till Giftinformationscentralen gällande förgiftningar i självdestruktivt syfte för att möjliggöra uppföljning av given vård och förbättra möjlighet till signalspaning och identifiering av särskilt toxiska substanser. I tillägg har Giftinformationscentralen också varit delaktiga i informationsinsatser gällande överdoser i självdestruktivt syfte till sjukvårdspersonal. Arbeta har också bedrivits för att informera tonårsföräldrar om vikten av säker läkemedelsförvaring, nu senast i kampanjen ”Tonårssäkra ditt hem”.

4. Förtroendeuppdrag och publikationer

Nedan nämns några av Giftinformationscentralens olika nationella och internationella uppdrag som representeras av centralens medarbetare.

4.1. Nationella uppdrag

Giftinformationscentralens nationella uppdrag under 2025:

- Representant i Socialstyrelsens medicinska expertgrupp för C-stridsmedel och kemikalier.
- Representant i Socialstyrelsens Expert- och forskningsråd för bedömning av forskningsprojekt från de nationella kunskapscentra inom katastrofmedicin.

- Representant i Equalis expertgrupp för läkemedel och toxikologi.
- Representant i Nätverket för den aktuella drogsituationen i Skandinavien (NADIS).
- Representant i samverkansgruppen för gränslandsprodukter.
- Representant i grupp med ansvar för Nationell försörjning av vissa vacciner och antidoter på apoteket CW Scheele med representanter från Apoteket AB, Giftinformationscentralen och Socialstyrelsen.
- Sjukvårdsinformationen i RIB (SiRIB) är en databas hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avsedd att användas av räddningstjänst, ambulanspersonal och polis. Informationen är framtagen och uppdateras i samverkan mellan Socialstyrelsen, MSB och Giftinformationscentralen och beskriver symtom samt rekommenderar åtgärder vid första hjälpen. Databasen uppdateras och kompletteras årligen med nya kemikalier (nya UN-nummer).
- Myndighetsövergripande samarbete gällande Sveriges beredskap.

4.2. Antidotregistret

Giftinformationscentralen har till uppgift att information om lagerhållning på Sveriges sjukhus av antidoter (motgifter) blir tillgänglig. Genom samarbete med landets sjukhus och sjukhusapotek finns en välfungerande organisation när det gäller antidoter.

En förteckning över de antidoter som Giftinformationscentralen rekommenderar akutsjukhus att lagerhålla samt lämpliga mängder av dessa finns i Antidotlistan. Giftinformationscentralen administrerar även en databas där antidoter finns registrerade.

4.3. Kemiakuten

Sedan 1995 finns Kemiakuten på Giftinformationscentralen, en särskild telefonlinje som räddningstjänst och andra aktörer kan utnyttja i en akut situation vid kemikalieolyckor. Giftinformationscentralen ger där, utöver information om kemikaliers akuta hälsorisker och råd om första hjälpen, vid behov också uppgifter om kemikaliers miljörisker, sanering, rekommenderade brandsläckningsåtgärder med mera. Dessa uppgifter förmedlas från produkternas säkerhetsdatablad, som tillhandahålls Giftinformationscentralen av de medverkande företagen. Frågeställaren hänvisas vid behov vidare till expertis inom kemiindustrin för ytterligare information. Verksamheten finansieras av kemiindustrins branschorganisation IKEM (Innovations och kemiindustrierna i Sverige) och drivs i nära samarbete med både IKEM och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

4.4. Internationella uppdrag

Giftinformationscentralens medarbetare har varit representerade i olika forum under 2025:

- Representant i EAPCCT (European Association of Poisons Centres and Clinical Toxicologists) Working Group on Poisons Centre Activities / EU legislation och Working group Education and Accreditation.
- Ett tiotal ”referee”-uppdrag åt inhemska och internationella tidskrifter.
- Representant i European Chemical Industry Council (CEFIC) ICE Integration Group, drivet av samarbetet med Innovations- och kemiindustrierna i Sverige AB (IKEM).

- Representanter och president i ledningen för NAPC - den nordiska och baltiska föreningen för giftinformationscentraler.
- Aktivt deltagande med flera presentationer, både abstracts och muntliga föredrag, vid NAPC (nordiska mötet för toxikologer) och EAPCCT (Europeiska motsvarigheten).

4.5. Föreläsningar och kurser

Giftinformationscentralens medarbetare efterfrågas i stor omfattning för föreläsningar och utbildningar och medverkar därför i flera sammanhang. Under 2025 bidrog centralens medarbetare med 184 timmars föreläsningar i olika forum. Prioriterade grupper är läkare i grund-, specialist- och efterutbildning, apotekare under utbildning, toxikologer, SOS-personal samt personal som utbildas i katastrofmedicin. Som exempel under året kan nämnas föreläsningar på nationell konferens för narkos- och intensivvårdsläkare, föreläsningar på europeisk konferens för klinisk toxikologi (EAPCCT) samt omfattande föreläsningar både på plats och via teams för blandade enheter från hela landet, från Region Skåne till Region Norrbotten.

Under våren 2025 höll centralen, i samarbete med Uppsala universitets uppdragsutbildningar, en tredagarskurs i akuta förgiftningar för målgrupperna specialist- och ST-läkare i akutmedicin, internmedicin, anestesi- och intensivvård samt barnmedicin.

Giftinformationscentralen ingår i fakulteten för en svensk AHLS-kurs (advanced hazmat life support), en standardiserad utbildning i omhändertagande av personer som exponerats för giftiga kemikalier. Det är ett amerikanskt kursformat som drivs i samarbete mellan Giftinformationscentralen, Karolinska Institutet och Katastrofmedicinskt centrum i Linköping.

Under året har Giftinformationscentralen också tagit emot tio specialistläkare, som i sin kliniska vardag handlägger förgiftningar, för veckolånga auskultationer samt ambulanspersonal från CBRNE-enheten för fortbildning.

4.6. Publikationer

Publikationer i tidskrifter, tidningar och abstracts från internationella konferenser:

4.6.1. Publikationer i tidskrifter

1. Lindeman E, Sommer T, Leffler M, Sekine S, Elmér E, Sjövall F, Wallquist W. Runaway uncoupling in 2,4-dinitrophenol poisoning: Clinical and mitochondrial observations from two cases. *Toxicol Rep.* 2025 Dec 8;16:102183. doi: 10.1016/j.toxrep.2025.102183
2. Tyr A, Lindeman E, Tamsen F, Thiblin I, Zilg B. Incidents of sudden death during restraint of agitated individuals in Sweden between 1992 and 2024. *J Forensic Sci.* 2025 Nov 25. doi: 10.1111/1556-4029.70237
3. Hallengren J, Lindeman E, Söderberg C, K Jönsson A, Thunander Sundbom L, Nordmark Grass J. Livshotande tillstånd vid överdos av antidepressiva läkemedel [Poisonings with antidepressants]. *Lakartidningen.* 2025 Sep 2;122:24117
4. Lindeman E, Bång Arhammar J, Tydén J, Nordmark Grass J. Olanzapine as an antidote in serotonin toxicity. *Br J Clin Pharmacol.* 2025 Mar;91(3):923-924. doi: 10.1111/bcp.16364.

4.6.2. Abstracts

- 1: Ström A, Lindeman E. Death from a single swig of amphetamine oil mistaken for beer. *Clinical Toxicology* 2025;63(sup2): 9 (abstract 15). doi: 10.1080/15563650.2025.2481800.
- 2: Hultén P, Lindeman E. 2,4-Dinitrophenol poisonings in Sweden 2010–2024: still here, still deadly. *Clinical Toxicology* 2025;63(sup2): 61 (abstract 123). doi: 10.1080/15563650.2025.2481800.
- 3: Kader A. Analysis of 3-Chlorometcathinone (3-CMC) Poisonings Reported to the Swedish Poisons Information Centre: A Review of Hospital Inquiries (2015–May 2024). *Clinical Toxicology* 2025;63(sup2): 24 (abstract 46). doi: 10.1080/15563650.2025.2481800.
- 4: Nordmark Grass J, Strömvall R, Hernandez P. Ingestion of household acetic acid - A lot of acetate resulted in an unusual toxicological fate. *Clinical Toxicology* 2025;63(sup2): 118 (abstract 252). doi: 10.1080/15563650.2025.2481800.

Adress: Solna Strandväg 21, 171 54 Solna

Telefon: 010-456 6700

E-post: giftinformation@gic.se

www.giftinfo.se

Giftinformationscentralen

SWEDISH POISONS INFORMATION CENTRE